

ЗАВХАН АЙМАГ ДАХЬ АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Тарвагатай нурууны байгалийн цогцолборт газар-ын 2021 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Аудитын код: ЗАА-2022/188/СТА-ТШЗ

<p>Цахим хуудас: www.audit.mn Улиастай хот 2022 он</p>	<p>Дарга, Тэргүүлэх аудитор: Д.Бат-Ундраа Утас: 70463612 Цахим хаяг: batundraa@audit.gov.mn Ахлах аудитор : Б.Дагвасүрэн Утас:99014227 Цахим хаяг:dagvasurenb@audit.gov.mn Аудитор П.Ганцолмон Утас:70157405 Цахим хаяг:ulistaivanaudit@ubaudit.mn</p>
--	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1. Аудитын санал дүгнэлт	2
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл	
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан	4
2.2 Аудит хийсэн үр дүнгийн тайлан	5
2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	7
2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	8
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	10
3. Аудитын тайлан	
3.1 Ерөнхий зүйл	12
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт	12
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	12
3.4 Материаллаг байдал	13
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга	13
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв	14
3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг	14
3.8 Аудитын гол асуудал	14
3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал, Шилэн дансны хуулийн хэрэгжилт, бусад хууль тогтоомж	14
3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	15
3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	15
4. Аудитын илрүүлэлт	15

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

1. Төрийн аудитын санал, дүгнэлт

**ЗАВХАН АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**
81090 Улиастай, Завхан аймаг
Утас/Факс: 7046-36-12

ТАРВАГАТАЙ НУРУУНЫ БАЙГАЛИЙН
ЦОГЦОЛБОРТ ГАЗРЫН ХАМГААЛАЛТЫН
ЗАХИРГААНЫ ДАРГА Д.ТУЯА-д

2022.02.24 № 1303/183
танай _____ -ны № _____ -т

АУДИТЫН САНАЛ ДҮГНЭЛТ

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны Тарвагатай нурууны байгалийн цогцолборт газрын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Тарвагатай нурууны байгалийн цогцолборт газрын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР Д.БАТ-УНДРАА

Хүснэгт 3
Огноо: 2022.02.24
Хянагач: Д.Бат-Ундраа
Баянзүрхтэй
Д.Бат-Ундраа

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн Санхүүгийн байдлын тайлан

Тайлант хугацаа: 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	45,208,388.11	45,013,048.11
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	45,208,388.11	45,013,048.11
354	Хангамжийн материал	45,208,388.11	45,013,048.11
35410	Бичиг хэргийн материал	806,836.00	781,496.00
35420	Аж ахуйн материал	18,758,657.01	18,066,657.01
35470	Бусад хангамжийн материал	25,642,895.10	26,164,895.10
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	873,948,695.89	853,527,986.58
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	873,948,695.89	853,527,986.58
392	Биет хөрөнгө	855,756,695.89	835,402,653.30
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	681,016,884.82	681,016,884.82
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-36,029,212.20	-69,104,554.20
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	203,060,700.85	169,009,373.50
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-80,565,764.73	-69,587,992.65
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	63,283,788.22	53,295,423.22
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-30,419,356.01	-30,305,457.25
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	62,416,094.43	62,096,094.43
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-12,636,810.41	-22,022,727.94
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	15,918,804.80	78,724,161.30
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-10,288,433.88	-17,718,551.93
393	Биет бус хөрөнгө	18,192,000.00	18,125,333.28
39301	Програм хангамж	200,000.00	200,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	00.00	-66,666.72
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	17,992,000.00	17,992,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III-I+II	919,157,084.00	898,541,034.69
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	919,157,084.00	898,541,034.69
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	919,157,084.00	898,541,034.69
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн	74,728,421.29	74,728,421.29
51101	Өмч: - төрийн	74,728,421.29	74,728,421.29
512	Хуримтлагдсан үр дүн	833,083,857.41	812,467,808.10
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	833,083,857.41	833,083,857.41
51220	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	-20,616,049.31
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	11,344,805.30	11,344,805.30
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI-IV+V	919,157,084.00	898,541,034.69

2.2 Аудит хийсэн Санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (D)	407,363,169.13	439,452,456.50
12	ТАТВАРЫН БҮС ОРЛОГО	76,841,869.13	85,745,356.50
120	Нийтлэг татварын бүс орлого	76,841,869.13	85,745,356.50
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	76,841,869.13	85,745,356.50
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,123,000.00	3,740,000.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	73,718,869.13	64,005,356.50
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	330,521,300.00	353,707,100.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	318,791,300.00	331,322,400.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	318,791,300.00	331,322,400.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	11,730,000.00	22,384,700.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бүс этгээдээс авсан хандив, тусламж	00.00	22,384,700.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	11,730,000.00	00.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	429,013,137.65	460,068,505.81
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	429,013,137.65	460,068,505.81
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	419,797,201.65	441,969,282.03
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	177,360,373.00	184,500,596.00
210101	Үндсэн цалин	141,109,063.00	135,888,100.00
210102	Нэмэгдэл	31,369,354.00	43,730,756.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	4,881,956.00	4,881,740.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	22,195,496.00	24,174,260.42
210201	Тэтгэврийн даатгал	15,233,325.00	16,882,111.42
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,765,500.00	1,830,113.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,412,400.00	1,456,749.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	344,024.00	363,863.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,440,247.00	3,641,424.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	19,563,848.00	17,718,734.80
210301	Гэрэл, цахилгаан	561,648.00	986,734.80
210302	Түлш, халаалт	18,587,000.00	16,732,000.00
210303	Цэвэр, бохир ус	415,200.00	00.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	37,377,473.67	24,114,132.00
210401	Бичиг хэрэг	1,305,932.00	1,417,240.00
210402	Тээвэр, шатахуун	20,563,922.00	18,808,724.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,300,546.00	1,522,968.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх ахуйн эд зүйлс	2,688,300.00	1,673,200.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	11,518,773.67	692,000.00
2105	Нормативт зардал	235,600.00	235,600.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдгэл	235,600.00	235,600.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	202,000.00	161,600.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	202,000.00	161,600.00
2107	Томилголт, зочны зардал	2,670,000.00	2,299,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,670,000.00	2,299,000.00

2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	71,060,279.00	70,139,293.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	69,798,977.00	69,013,605.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	540,000.00	540,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	118,200.00	118,800.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	215,741.00	111,168.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	55,000.00	55,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	253,000.00	253,000.00
210807	Газрын төлбөр	79,361.00	47,720.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	89,132,131.98	118,626,065.81
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	00.00	17,400,000.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	89,132,131.98	101,226,065.81
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	9,215,936.00	18,099,223.78
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	00.00	16,326,900.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	00.00	16,326,900.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	9,215,936.00	1,772,323.78
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	9,215,936.00	1,772,323.78
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	-21,649,968.52	-20,616,049.31
5	НИЙГ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	-21,649,968.52	-20,616,049.31

2.3 Аудит хийсэн Цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	74,728,421.29	11,344,805.30	833,083,857.41	919,157,084.00
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	74,728,421.29	11,344,805.30	833,083,857.41	919,157,084.00
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	-	-	-	-
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	-	-	-	-
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	-	-	-	-
C07	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	-	-
C08	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	74,728,421.29	11,344,805.30	833,083,857.41	919,157,084.00
D01	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	74,728,421.29	11,344,805.30	833,083,857.41	919,157,084.00
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	74,728,421.29	11,344,805.30	833,083,857.41	919,157,084.00
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	-	-	-	-
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	-	-	-	-
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	-	-	-	-
D07	Гадаад валютын жорвуулалтийн зөрүү	-	-	-	-
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	(20,616,049.31)	(20,616,049.31)
D09	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	74,728,421.29	11,344,805.30	812,467,808.10	898,541,034.69

2.4 Аудит хийсэн Мөнгөн гүйлгээний тайлан

Тайлант хугацаа: 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	333,644,300.00	357,447,100.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	3,123,000.00	3,740,000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	3,123,000.00	3,740,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	3,123,000.00	3,740,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,123,000.00	3,740,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	330,521,300.00	353,707,100.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	318,791,300.00	331,322,400.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	318,791,300.00	331,322,400.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	11,730,000.00	22,384,700.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	11,730,000.00	-
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	333,644,300.00	357,447,100.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	333,644,300.00	357,447,100.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	324,428,364.00	339,347,876.22
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	177,360,373.00	184,500,596.00
210101	Үндсэн цалин	141,109,063.00	135,888,100.00
210102	Нэмэгдэл	31,369,354.00	43,730,756.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	4,881,956.00	4,881,740.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	22,195,496.00	24,174,260.42
210201	Тэтгэврийн даатгал	15,233,325.00	16,882,111.42
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,765,500.00	1,830,113.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,412,400.00	1,456,749.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	344,024.00	363,863.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,440,247.00	3,641,424.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	19,563,848.00	18,084,734.80
210301	Гэрэл, цахилгаан	561,648.00	1,352,734.80
210302	Түлш, халаалт	18,587,000.00	16,732,000.00
210303	Цэвэр, бохир ус	415,200.00	-
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	25,584,768.00	23,728,792.00
210401	Бичиг хэрэг	1,032,000.00	1,423,900.00
210402	Тээвэр, шатахуун	20,563,922.00	18,808,724.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,300,546.00	1,822,968.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,688,300.00	1,673,200.00
2105	Нормативт зардал	235,600.00	235,600.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	235,600.00	235,600.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	202,000.00	161,600.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	202,000.00	161,600.00
2107	Томилолт, зочны зардал	2,670,000.00	2,299,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,670,000.00	2,299,000.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	-	-

2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр хураамж	76,616,279.00	68,763,293.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	75,354,977.00	67,637,605.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	540,000.00	540,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	118,200.00	118,800.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	215,741.00	111,168.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	55,000.00	55,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	253,000.00	253,000.00
210807	Газрын төлбөр	79,361.00	47,720.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	17,400,000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	-	17,400,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	9,215,936.00	18,099,223.78
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	-	16,326,900.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	-	16,326,900.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	9,215,936.00	1,772,323.78
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	9,215,936.00	1,772,323.78
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	-	-
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	-

2.5 Аудит хийсэн Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны			
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	334,322,400.00	333,290,076.72	1,032,323.28	100%
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	334,322,400.00	333,290,076.72	1,032,323.28	100%
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	317,995,500.00	316,738,273.22	1,257,226.78	100%
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	184,508,100.00	184,500,596.00	7,504.00	100%
210101	Үндсэн цалин	135,888,100.00	135,888,100.00	-	100%
210102	Нэмэгдэл	43,737,500.00	43,730,756.00	6,744.00	100%
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	4,882,500.00	4,881,740.00	760.00	100%
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	24,908,700.00	24,174,260.42	734,439.58	97%
210201	Тэтгэврийн даатгал	17,528,300.00	16,882,111.42	646,188.58	96%
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,845,100.00	1,830,113.00	14,987.00	99%
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,476,100.00	1,456,749.00	19,351.00	99%
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	369,000.00	363,863.00	5,137.00	99%
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,690,200.00	3,641,424.00	48,776.00	99%
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	18,086,000.00	18,084,734.80	1,265.20	100%
210301	Гэрэл, цахилгаан	1,353,100.00	1,352,734.80	365.20	100%
210302	Түлш, халаалт	16,732,900.00	16,732,000.00	900.00	100%
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	18,744,500.00	18,744,092.00	408.00	100%
210401	Бичиг хэрэг	1,195,400.00	1,195,400.00	-	100%
210402	Тээвэр, шатахуун	14,857,900.00	14,857,524.00	376.00	100%
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,823,000.00	1,822,968.00	32.00	100%
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	868,200.00	868,200.00	-	100%
2105	Нормативт зардал	235,600.00	235,600.00	-	100%
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	235,600.00	235,600.00	-	100%
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	161,600.00	161,600.00	-	100%
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	161,600.00	161,600.00	-	100%
2107	Томиллолт, зочны зардал	2,342,200.00	2,299,000.00	43,200.00	98%
210702	Дотоод албан томилолт	2,342,200.00	2,299,000.00	43,200.00	98%
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	69,008,800.00	68,538,390.00	470,410.00	99%
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	67,866,200.00	67,412,702.00	453,498.00	99%
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	540,000.00	540,000.00	-	100%
210803	Даатгалын үйлчилгээ	118,800.00	118,800.00	-	100%
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	111,200.00	111,168.00	32.00	100%
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	55,700.00	55,000.00	700.00	99%
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	253,000.00	253,000.00	-	100%
210807	Газрын төлбөр	63,900.00	47,720.00	16,180.00	75%
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	16326900.00	16551803.50	(224,903.50)	101%
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	16,326,900.00	16,551,803.50	(224,903.50)	101%
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	16,326,900.00	16,326,900.00	-	100%
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	334,322,400.00	333,290,076.72	1,032,323.28	100%
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	331,322,400.00	329,550,076.72	1,772,323.28	99%
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	331,322,400.00	329,550,076.72	1,772,323.28	99%
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ	3,000,000.00	3,740,000.00	(740,000.00)	125%
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,000,000.00	3,740,000.00	(740,000.00)	125%

2.6 Аудит хийсэн Нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
I	НИЙГ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	22,384,700.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	22,384,700.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	22,384,700.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	4,984,700.00
210401	Бичиг хэрэг	228,500.00
210402	Тээвэр, шатахуун	3,951,200.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх ахуйн эд зүйлс	805,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	17,400,000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	17,400,000.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	22,384,700.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	22,384,700.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	22,384,700.00

3. Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Тарвагатай нурууны байгалийн цогцолборт газар-ын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын талаар болон аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч байгууллага Тарвагатай нурууны байгалийн цогцолборт газартай холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Улиастай ван аудит ХХК-ийн ахлах аудитор П.Ганцолмон, аудитор Д.Гэрэлхүү нар гүйцэтгэж, ахлах аудитор Б.Дагвасүрэн, тэргүүлэх аудитор Д.Бат-Ундраа нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Тарвагатай нурууны байгалийн цогцолборт газар 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Үндэсний аудитын газарт 2022 оны 01 дугаар сарын 13-ны өдрийн 03/22 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Тарвагатай нурууны байгалийн цогцолборт газар нь зорилт Байгалийн бүс, бүслүүрийн онцлог, өвөрмөц тогтоц, ховор, ховордсон ургамал, амьтан бүхий газар, түүх,соёлын дурсгалт болон үзэсгэлэнт газрын хэв шинжийг хадгалах, хувьсч өөрчлөгдөх зүй тогтлыг судлах,танин мэдэх зорилгоор газар нутгийг тусгай хамгаалалтад авах, ашиглах, түүний унаган төрхийг хадгалах, хамгаалахтай холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино. Засаг даргын дэргэдэх орон нутгийн өмчийн талаарх бодлогыг хэрэгжүүлэгч байгууллага юм.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөгүй байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

Тарвагатай нурууны байгалийн цогцолборт газар нь Дотоод аудитын нэгж байхгүй.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ

илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Тарвагатай нурууны байгалийн цогцолборт газар нь 2021 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн хүлээн зөвшөөрөхүйц санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал гэж үнэлсэн.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг дахин тогтоож АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтийг нийт орлогоор сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл 2,900.0 мянган төгрөг гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 70 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг 2021 оны нийт орлогын 439,452.4 мянган төгрөгөөс 1 хувиар буюу 4,394.5 мянган төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг шинэчлэн тогтоосон материаллаг байдлын 70 хувиар буюу 3,076.1 мянган төгрөгөөр тогтоосон.

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Авлага	-	-	-
Бараа материал	45,208.3	45,013.0	-195.3
Үндсэн хөрөнгө	873,948.7	853,527.9	-20,420.8
Нийт хөрөнгө	919,157.1	898,541.0	-20,616.1
Өр төлбөр	-	-	-
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	919,157.1	898,541.0	-20,616.1
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	919,157.1	898,541.0	-20,616.1

Бараа материалын данс 195.3 мянган төгрөгөөр буурсан нь бараа материалын зарцуулалттай холбоотой байна.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 20,420.8 мянган төгрөгөөр буурсан нь элэгдлийн зардалтай холбоотой.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 20,420.8 мянган төгрөг болж буурсан нь тайлант үеийн үр дүн буурсантай холбоотой байна.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2021 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 334,322.4 мянган төгрөгөөр, нийт зарлагыг 333,290.0 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Гүйцэтгэлээр улсын төвлөрсөн төсвөөс 331,322.4 мянган төгрөгийн, төсөвт байгууллагын өөрийн орлого 3,740.0 мянган төгрөгийн, нийт 335,062.4 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч, урсгал үйл ажиллагаанд 333,290.1 мянган төгрөгийг зарцуулж, 1,772.3 мянган төгрөгийг улсын төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.6.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансаар 22,384.0 мянган төгрөгийн орлого хүлээн авч 22,384.0 мянган төгрөгийг 100 хувь зарцуулсан байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Тодорхойлсон тодорхой бус байдал үүссэн, хэрэглэгчдэд хамааралтай санхүүгийн тайланд толилуулаагүй, тодруулаагүй асуудалгүй болно.

3.8 Аудитын гол асуудал

Тодорхойлсон тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад үлэмж нөлөө үзүүлэх асуудлууд байхгүй болно.

3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

Нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасны дагуу тус байгууллагын 2021 оны Шилэн дансны хуулийн хэрэгжилтийг хяналаа.

3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд Шилэн дансны цахим хуудсанд оруулбал зохих 148 мэдээллээс 140 мэдээллийг хугацаандаа мэдээлсэн ба хугацаа хоцроосон мэдээлэл 3, хугацаа болоогүй 5 мэдээлэл байна.

3.9.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн байна гэж дүгнэлээ.

3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн 1 зөвлөмж хүргүүлснийг биелүүлсэн байна.

3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дотоод хяналтыг сайжруулах

4. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар илэрсэн 1 алдааны талаар менежментийн захидалд тусгалаа.

4.1 Залруулсан алдаа

Завсрын аудитаар Байгаль орчны яамнаас тусламжаар үнэ төлбөргүй нийлүүлсэн 62,805.3 мянган төгрөгийн Үндсэн хөрөнгөнд шийдвэр гаргуулж анхан шатны баримт бүрдүүллээ.

Шийдвэргүй олгосон 1,105.0 мянган төгрөгийн урамшуулалыг 12 сард суутган тооцож барагдуулсан байна.

4.2 Төлбөрийн акт тогтоогоогүй

4.3 Албан шаардлага хүргүүлээгүй.

4.4 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Татварын данстай холбоотой асуудал

- ✓ Илрүүлэлт: Тус байгууллага нь тайлант хугацаанд 86,352.2 төгрөгийн худалдан авалт хийсэн боловч татварын сайт дахь и баримтын бүртгэлээр 88,968.8 мянган төгрөг тайлагнагдаж -2,616.1 мянган төгрөгийн гүйлгээг илүү бүртгэж тайланд тусгасан байна.
- ✓ Өгсөн зөвлөмж: И баримтыг бүрдүүлээгүй зөрчил нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.7-д "Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно"; Татварын ерөнхий хуулийн 28 дугаар зүйлийн 28.2-д "Татвар төлөгч ногдуулалт хийхдээ энэ хуульд заасан нийтлэг журмыг баримтлах бөгөөд холбогдох хуульд заасны дагуу орлого, зарлагын гүйлгээг бүртгэх, баримтжуулах, цахим төлбөрийн баримт үйлдэх, хэвлэх, илгээх, татварын бүртгэл, мэдээллийн нэгдсэн санд мэдээлэл дамжуулах зориулалт бүхий, нэгдсэн системд холбогдсон, стандартын шаардлага хангасан кассын машин, төхөөрөмж, компьютер, бусад дагалдах хэрэгслийг зориулалтын дагуу бүрэн ашиглаж, борлуулалтын мэдээллийг 14 хоногт багтаан татварын бүртгэл, мэдээллийн нэгдсэн санд илгээж, бүртгүүлнэ."; Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тухай хуулийн 14.3-т "Албан татвар суутган төлөгч хоорондын бараа борлуулсан, ажил гүйцэтгэсэн, үйлчилгээ үзүүлсэн тухай бүрд төлбөрийн баримт олгох бөгөөд уг баримтуудыг дангаар, эсхүл хамтатган нэмэгдсэн өртгийн албан татварын падаан үйлдэнэ." гэж заасныг тус тус зөрчсөн байна.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4.Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

д/д	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн		Үүнээс							
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	Тарвагатай нурууны БЦГ-ын хамгаалалтын захиргаа	3	66.5	2	63.9	-	-	-	-	1	2.6